

XXX YYY

zzz szak, nappali

Bevezetés

Dolgozatomban az iszlám bankrendszer működését vizsgálom, különös tekintettel a bankok hitelezési politikájára. Az iszlám bankrendszer tekintetében kétféle bankrendszerről beszélhetünk: az egyik a klasszikus bankrendszer, a másik pedig a modern bankrendszer.

A klasszikus iszlám bankrendszer a kalifátus idején egy fajta “előkapitalizmusról”, szabad piacgazdaságról beszélhetünk. Egy fajta korai “piacgazdaságról”, kereskedő kapitalizmusról, “iszlám kapitalizmusról”. Az erőteljes monetáris kapitalizmus alapját a stabil és értékes fizetőeszköz, a dinár képezte és a monetáris területek messzemenően függetlenek voltak egymástól. Ilyen fogalmak születtek, mint: hitel, tartozás, profit, könyvelő, vagyonkezelő, elzálogosítás, átruházás, veszteség, tőke, tőkeakkumuláció, takarékbetét. Kölcsön, pénzváltó, letét, ügynökség és ezzel már a 13. században messze megelőzték a középkori Európát.

A modern iszlám bankrendszer első bankja Egyiptomban került megalapításra. Ahmad El-Najjar nevéhez fűződik a bank létrejötte, és valójában takarékpénztár jelleggel működött, és a Mit Ghamr egyiptomi várossal szoros kooperációban dolgozott, nyereség megosztáson alapult. Az első Iszlám Fejlesztési Bank 1975-ben alakult meg, majd ugyancsak ebben az évben létrejött az első kereskedelmi bank is, azaz a Dubai Iszlám Bank. 2007-ben Yasin Abu Bakr Argriwings vezetésével megalapításra került a Halaal Credit Limited bank, ami egy hibridet jelent az autentikus iszlám bank és a kisvállalkozásokat finanszírozó bankrendszer között. Az iszlám bankrendszer bizonyos modifikáción megy keresztül. A bank ugyanis 6 hónaponként a nyereség 3 százalékát könyveli el a betétesek számláján.

1. A kutatás célja

Dolgozatomban az iszlám bankrendszer működését ismertetem, majd ezt követően primer kutatás keretében igyekszem összehasonlítani a magyar bankrendszerrel. Manapság egyre inkább kezd Európában is megjelenni az iszlám bankrendszer. Például 2015-ben megnyílt az első iszlám bank Berlinben, majd ezt követően Mannheimben. A 2008 őszen megjelenő globális gazdasági- és pénzügyi válság után egyre több pénzügyi szakember kezdett el érvelni az iszlám bankok működése mellett, és több kezdeményezés is irányult arra vonatkozóan, hogy egyes részeket, módszereket hogyan tudnák átvenni az európai bankok.

A vallási törvények alapján tilos mohamedánok számára a kamat, márpedig ez a bankügylet egyik pillére, sőt a bankok fő profitforrása a kamatbevétel, így valamennyi európai,

illetve magyar bank egyik fő tevékenysége a hitelkihelyezés (lásd: devizahitel válság). Például Berlinben és Mannheimben megnyílt iszlám bank nem is folyósít kamatot a befektetett összegek után, de hogy mégis versenyképes legyen a többi pénzintézettel szemben, üzleti nyereségét egyszerűen szétosztja ügyfelei között. Átgondolt módszerrel segíti elő a részletre történő gépkocsi vásárlást is, és az ilyen esetben más bankoknál természetes kamatot úgy kerüli meg, hogy az ügyfél által kiszemelt autót a bank veszi meg és az eredeti árnál magasabb összegért adja tovább. Tehát látható, hogy az iszlám bankok teljesen más szisztéma alapján működnek, így *szakdolgozatomban azt igyekszem megvizsgálni, hogy például Magyarországon mennyire tudna piacképesen működni egy iszlám hitelintézet.*

2. Kutatási módszerek

Primer kutatás keretében mélyinterjúkat készíték. Az interjúk alanyai különböző pénzügyi szakemberek. Az interjúalanyokat elsősorban arról kérdezem, hogy hogyan vélekednek az iszlám bankrendszerrel, azon belül pedig a hitelezési politikájukról. Ezt követően arról érdeklődök felőlük, hogy miben látják az iszlám bankrendszer erősségét és gyengeségét a hitelezés terén, majd arra keresném a választ, hogy interjúalanyaim szerint mennyire tudna működni Magyarországon egy ilyen felépítésű bank. Piacképes tudna-e lenni a hazai bankpiac szereplőivel szemben, illetve a fogyasztói oldalról lenne-e kereslet ilyen jellegű pénzügyi termékekre. Végül pedig arról kérdezem interjúalanyaimat, hogy a több éven át tartó hitelválság után egy iszlám rendszer alapján működő bank felélénkülést eredményezne-e hazai pénzpiacon, illetve közvetett módon az ingatlanpiacon és a gépjárműpiacon.

3. Szakdolgozat tervezett felépítése

1. Bevezetés

2. Iszlám bankok működésének bemutatása

Dolgozatomban első lépésben az iszlám bankrendszer felépítését és a bankok működését ismertetem. Majd ezt követően specifikusan kitérek a hitelezés területére.

3. Primer kutatás eredményeinek vizsgálata

Primer kutatásom eredményeinek ismertetése során a készített mélyinterjúk tartalmi kivonatát írom le, majd összegzem a kapott válaszokat.

4. SWOT-analízis készítése

A mélyinterjúk során kapott válaszok alapján egy SWOT-analízist készítek, mely segítségével ismertetem az iszlám bankrendszer erősségeit, gyengeségeit, lehetőségeit és veszélyeit, különös tekintettel a hitelezésre.

5. Összefoglalás

4. Tervezett szakirodalom

1. Bajkó Attila – Varga József (2013): Az iszlám és a hagyományos bankrendszer összehasonlító elemzése. *A Virtuális Intézet Közép-Európa Kutatására közleményei* 5:(1 / No. 12–13)
2. Hanif, Muhammad; Iqbal, Abdullah Muhammad (2010): Islamic Financing and Business Framework: A Survey, https://kar.kent.ac.uk/25628/1/ejss_15_4_02.pdf
3. Lentner Csaba – Szegedi Krisztina – Tatay Tibor (2015): Társadalmi felelősségvállalás a bankszektorban. Tanulmány, *Pénzügyi Szemle*, 2015. évf. 1. szám
4. Lentner Csaba (szerk.) (2007): *Pénzügypolitikai stratégiák a XXI. század elején*. Budapest, Akadémiai Kiadó, 487-502.o.
5. Rafiei Arman (2013): Az iszlám bankrendszer és monetáris politika. *Act Sci Soc* 2013. évf. 38. szám, p. 121-133.
6. Schaik, Van Diederik (2001): Islamic Banking. http://globalwebpost.com/farooqm/study_res/i_econ_fin/schaik_banking.pdf
7. Shamshad Akhtar (2007): Islamic Finance: Its Sustainability and Challenges. <http://www.sbp.org.pk/about/speech/governors/dr.shamshad/2007/Islamic-Finance-25-Oct-07.pdf>
8. Szigetvári Tamás (2008): Az iszlám jelenléte a török gazdaságban, MTA Világgazdasági Kutatóintézet, *Műhelytanulmányok*, 2008. augusztus 79. szám